

El llenguatge

Al piano

21/X/1977

Els concerts —o les simples actuacions més o menys esporàdiques— d'un cantant individual, intèrpret de cançons tradicionals, del repertori clàssic, etc, han comportat gairebé sempre un acompanyament instrumental, normalment a càrrec d'un piano. En els programes d'anunci i en les recensions d'aquestes sessions musicals, així com en la presentació a càrrec d'un locutor, quan es tracta —tal com havia arribat a ésser molt freqüent— d'una emissió radiofònica, ha esdevingut usual de fer esment d'aquest segon intèrpret amb una frase com La soprano ha estat (o serà) acompanyada, al piano, pel mestre M.

Els cantants que interpreten cançons modernes, més que no pas un acompanyament de piano solen tenir el d'altres instruments com la guitarra, que a cops cedeix el lloc a la bandúrria, al banjo o, fins i tot, a la flauta i al flautí. I, així, llegim més d'una vegada que tal o tal cantant serà acompanyat per tal o tal músic, «a la guitarra», «a la bandúrria», «a la flauta», etc.

Al nostre entendre, la preposició a que introdueix el grup nominal el piano, quan diem, per exemple, ...acompanyada, al piano, pel mestre M, ho fa exercint la seva funció locativa, i no com a element inicial d'una locució o expressió adverbial de manera, com és ara a les palpentes, a la babalà o a la milanesa. Dir, al piano és indicar el lloc o la situació en què algú ha de fer una cosa determinada, exercir una funció, talment com al llit, a taula, al peu del canó, a coberta, a la caixa, al timó, al volant, etc. I ho demostra, creiem, que la frase s'ha reduït tot naturalment a la simple expressió Al piano, el mestre M. En conseqüència, quan en lloc d'un piano (o un orgue o un harmònim), l'instrument músic que ha de servir per a acompanyar un cantant és una guitarra, un laüt, una flauta, etc., que essent perfectament portàtils no tenen capacitat per a marcar situació de lloc —l'executant no fa cap on hi ha l'instrument sinó que el duu al damunt— en lloc de dir «a la guitarra», «al laüt», «a la flauta», etc., diríem El va acompanyar amb la guitarra, amb el laüt, amb la flauta, etc. es a dir, introduint l'expressió amb la preposició amb, que és la que indica mitjà, acompanyament, etc. Notem que l'únic exemple del Fabra (acompanyar) és el següent: Acompanyar un cant amb el piano.

Albert Jane